

Aika: 29.10.2020 klo 9.00-12.00

Paikka: Etäyhteys

Paikalla: Mirja Anttila, Mari Ekman (10:25->), Maria Forsén, Taru Fröjdholm (9:20->), Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Katriina Tiainen, Jaakko Tuohiniemi (9:15->), Tarja Turunen (10:17->)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:02.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Kokouskuulumisia

3.1. Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 6.10.

- Kokouksen [muistio](#) Kiwissä. Aiheina mm.:
 - edellisen kuvailuryhmien yhteiskokouksen anti ja seuraavan yhteiskokouksen suunnittelu
 - keskustelua kuvailuryhmien jäsenten roolien (pj, jäsen, sihteeri) selkiyttämistä
 - Kuvailun tiedotuspäivän 25.2.2021 [ohjelman alustava suunnittelu](#).

3.2. Fiktioaineistojen työryhmän kokous 23.10

- Kokouksen [muistio](#). Aiheina olivat mm. ryhmän toimintasuunnitelma ja viestintä.
 - toimintasuunnitelman laatiminen:
 - KAUNO-termien ja SLM-termien järjestys kuvailussa
 - ei todellisten hahmojen auktorisointi
 - aikamääreet: fiktiivisen aineiston erityispiirteet
 - pyritään laatimaan kuvailutaso-suositukset, miten kuvaillaan fiktiivistä aineistoa esim. minimitasolla
 - ryhmän viestintä, mahdollisesti Sisku-ryhmän yhteiseen uutiskirjeeseen
 - esimerkiksi kohderyhmä-kentän käyttö saatu "tuotantoon"

4. Kuvailun asiantuntijaryhmien yhteiskokous/työpaja 3.11.2020, valmistettava näkökulma/haaste liittyen metatietosanastoon sekä näkökulma/haaste liittyen RDA-linjauksiin
- Metatietosanasto-aihe
 - Liisa esitteli metatietosanasto-esitystä, jonka näkökulmana on aiemmin sovittu toimijakuvailu.
 - Keskusteltiin metatietosanastosta. Keskustelussa nousi esiin mm. seuraavat asiat:
 - toivottiin, että metatietosanastossa olisi enemmän esimerkkejä käyttötapauksista
 - bibliografia vs. bibliografiset viitteet, jos näihin liittyvät fraasit lisättäisiin metatietosanastoon, auttaisi se valitsemaan oikean vaihtoehdon. Tällä hetkellä käyttö on sekavaa. Olisi hyödyllistä, että tämän tyyppisissä fraaseissa olisi metatietosanastossa selitteet
 - Metatietosanaston hyöty nähdään, eli se että kaikki käyttäisivät kuvailussa samoja fraaseja, mutta sanastossa on vielä paljon kehittämistyötä. Esimerkiksi ehdotusjärjestelmän puute koetaan ongelmana ja toivottiin, että olisi järjestelmä, jossa voisi keskustella metatietosanaston termiehdotuksista. Tällä hetkellä keskustelu jää ehdottajan ja sanaston ylläpidon väliseksi.
 - Keskusteltiin toimijakuvailun ammatin merkitsemisestä. Toimijakuvailussa on laitettu ammatti siinä muodossa, missä tekijä on itse ammattinsa ilmoittanut. Ryhmän sisältä nousi kysymys, että täytyykö näiden kaikkien ammattien olla auktorisoituna johonkin sanastoon. Henkilöauktoriteetissa oleellisesta on eri tekijöiden erottaminen toisistaan ja tekijän tunnistaminen. Missä määrin on perusteltua käyttää aikaa kaikkein mahdollisten ammattinimikkeiden auktorisointiin, jos niillä ei ole kokoavaa funktiota.
 - RDA-aihe
 - kuvailun tehokkuus
 - hakijan näkökulmasta vai kuvailijan näkökulmasta?
 - Outi pitää lyhyen puheenvuoron
 - Ryhmästä kysyttiin, että miten tämä liittyy linjauksiin?
 - RDA-linjaukset vaikuttavaan kuvailutapaan, palveleeko prosessia vai lopputulosta
 - Ilkka mainitsi esimerkkinä elokuvien kuvailuun liittyvän ongelman, jossa vuosi lisätään elokuvien hakutietoon, mutta jätetään pois 046-kentästä. Tämä on vääränlaista tehokkuutta, sillä se aiheuttaa ongelmia hakutulosten fasetointiin. Ilkka lupasi vielä tarkistaa, mikä on nykykäytäntö, ja laittaa Outille sähköpostitse tarkemman kuvauksen tästä ongelmasta

5. klo 10.30 Mona Lehtisen vierailu ja siskulaisten kokemuksia automaattisesta sisällönkuvailusta
- Mona Lehtinen esitteli Sisku-ryhmälle Annifia & FintoAI:ta
 - Kysymyksiä Annifista/Finto AI:sta ja Sisku-ryhmän kokemuksia Finto AI –käytöstä:
 - Kysymys: Voisiko Finto AI:ssa valita käsite-ehdotusten kielen, esimerkiksi niin, että englanninkieliseen tekstiin saisi suomenkieliset käsite-ehdotukset, kun tällä hetkellä ehdotukset on saatavilla vain tekstin kielellä? Vastaus: Tämä ominaisuus on tulossa syksyn aikana.
 - Kysymys mistä Annif verkkokurssi löytyy? Vastaus: Annif-tutoriaali on saatavilla GitHubissa. <https://github.com/NatLibFi/Annif-tutorial>
 - Kysymys, onko ohjetta rajapinnan käyttöönottoon? Vastaus: Tutoriaalissa on harjoitus, jossa tehtävänä hyödyntää rajapintaa ([Annif tutorial : Exercise 7](#))
 - Kysymys: Onko Finto AI:n taustalla ajantasainen YSO? Vastaus: Tällä hetkellä käytössä on uusin jäädytetty YSO-versio. Tällä hetkellä pohdinnassa on päivityksen toteutus tulevaisuudessa, tavoitteena olisi saada taustalla oleva YSO päivittymään kuukausittain.
 - Kysymys: Miten automaattisen kuvailun verkostoon pääsee mukaan?
 - Ohjeet automaattisen kuvailun verkoston sähköpostilistalle liittymiseen löytyvät [verkoston Kiwi-sivulta](#).
 - Marraskuussa seuraava tapaaminen, jossa esityksiä ainakin CSC:n esitys Annifin tausta-algoritmeista, ja Kansalliskirjaston Annif-kehittäjien ajankohtaiskatsaus.
 - Sisku-ryhmäläisistä Tarja on mukana verkostossa. Tarja lupasi kertoa Sisku-ryhmälle automaattisen kuvailun verkoston asioista ja lisäksi viedä tarvittaessa Sisku-ryhmän esiin nostamia asioita verkostolle tiedoksi.
 - Kysymys: Miten Sisku-ryhmä voisi olla mukana Annif/Finto AI:n kehittämissä? Vastaus: Esimerkiksi YKL-Annifista kaivataan palautetta, ja muutenkin Annifista voi laittaa kehittämisideoita ja palautetta.
 - Osa Sisku-ryhmäläisistä oli jo testannut Finto AI:ta.
 - Liisan ja Tarjan kokemukset pääosin positiivisia, mutta välillä Finto AI:n tarjoamat ehdotukset aiheuttivat hämmennystä
 - Ongelmaksi koettiin, että Annif ei osaa reagoida aineistoissa esiintyviin uusiin termeihin, joita ei vielä ole sanastossa. Voisiko Finto AI:hin olla mahdollista kehittää ominaisuus, että voisi saada näkyviin myös usein esiintyviä termejä. Lisäksi ehdotettiin, että Finto AI:n sivulla voisi tarjota ehdotuslomakkeen linkkiä.
 - Finto AI:n koulutusaineistot on päivitetty. Koulutusaineistona on mahdollisimman paljon kaikkea Finnasta löytyvää ja lisäksi Annifia koulutetaan myös kokotekstiaineistoilla. Haasteena Annifin tuottamissa kuvailuissa ovat uusien termien ohella myös sellaiset

termit, jotka on lisätty sanastoon lähiaikoina ja joita ei ole vielä käytetty kuvailussa kovin paljon. Näissä tapauksissa Annif ei osaa välttämättä tarjota osuvinta ja tarkinta termiä.

- Ryhmästä nousi myös näkemys, että ammattikäytössä Annif ei välttämättä nopeuta sisällönkuvailua, mutta laatu voi joissain tapauksissa parantua, jos esimerkiksi Annif ehdottaa termiä, jonka olemassaoloa ei ole itse muistanut
 - toivottiin mahdollisuutta antaa palautetta Annifin asiasanaehdotuksista suoraan käyttöliittymästä, esimerkiksi ruksaamalla huonot ehdotukset pois
- suunniteltiin Sisku-ryhmän Finto AI –testausta
 - Viime kokouksessa päätettiin tehdä Google Docs –dokumentti testausta varten
 - Keskusteltiin dokumentin jatkotyöstöstä. Dokumenttiin voisi lisätä enemmän rakennetta esimerkiksi tekniset huomiot & muut huomiot väliotsikoiden alle
 - lisäksi voisi kerätä erikseen ehdotukset Finto AI:n käyttöliittymään liittyen, esimerkiksi toiveita siitä, millaisia taustatietoja käyttöliittymässä olisi hyvä olla saatavilla, esimerkiksi tieto Finto AI:n taustalla olevasta YSO-versiosta
 - Finto AI:n YKL-luokituksen testaus, <https://annif.dev.finto.fi/>
 - Outi lupasi testata

6. Kokous-tyyppiset tapahtumat YSO:ssa

YSO:ssa on jonkin verran auktorisoituna tapahtumia, jotka ovat kirjastojen kuvailusääntöjen mukaan kokouksia. Tapahtuman nimenmuutosten huomioimista on toivottu, esimerkiksi [YSE-ehdotus: Tuska \(festivaali\)](#). YSO:ssa nimenmuutoksista ei ole tehty uutta käsitettä. Tapahtumat kuuluisivat kirjastojen kuvailusääntöjen mukaan 611-kenttään ja tällöin ne kuuluisi auktorisoida Suomalaisiin yhteisönimiin. Siirto yhteisönimiin palvelisi kirjastokenttää, mutta muilla YSO:a käyttävillä tahoilla ei ole käytössä yhteisönimiä, joten tapahtumien poistaminen YSO:sta tuottaisi näille käyttäjätahoille ongelmia. Ontologiakehittäjien ryhmä ei kannattanut poistamista YSO:sta. Lisäksi ongelmana on se, että Suomalaiset yhteisönimet on yksikielinen, eli siirto kolmikielisestä sanastosta yksikieliseen sanastoon on ongelma esimerkiksi ruotsinkielisen kuvailun näkökulmasta. Yksi mahdollisuus voisi olla se, että näille tulisi oma käsitetyyppi, ja näitä ei siirrettäisi Asteri-tietokantaan YSO-terminä vaan nämä 'kokoustyyppiset' käsitteet siirtyisivät Asterissa yhteisönimiin. Tämänkaltainen ratkaisu ei kuitenkaan poista ongelmaa yhteisönimien yksikielisyydestä. Toinen ratkaisumahdollisuus olisi auktorisoida tapahtumat kahteen sanastoon, ja linkittää ne keskenään, ja kukin kuvailija voisi päättää, kumman sanaston termiä käyttää.

Mikä on Sisku-ryhmän näkemys tähän asiaan?

Herätti kysymyksiä, miten näitä sitten käytettäisiin, jos ovat kahdessa sanastossa. Kuvailusääntöjen mukainen käyttö 611-kentän terminä sai kannatusta.

Aiheen käsittely jäi kesken. Jatketaan keskustelua seuraavassa kokouksessa.

7. Keskustelua 648-kentästä

Siirretään seuraavaan kokoukseen.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Tiedotusasiat

- Sisku-ryhmän wikin Materiaalit-alueen siivous aloitettu
- Kirjastolehteen tulossa juttu pseudotieteellisen aineiston kuvailusta
- Mirja on laittanut ryhmälle tiedotteen YSO:n muutoksia koskevasta sivusta. Ja tiedotetta saa jakaa eteenpäin omiin kanaviinsa.
- Kuvailuryhmien yhteiskokous ensi viikolla 3.11.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:57.